

Innhold

Kapittel 1

Det politiske bakteppet	13
Opplæringsloven	13
Rammeplan for grunnskolelærerutdanning	14
Fellestekst for Nasjonale retningslinjer	17
Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningene	18
Kapittel 3.2: Innhold	18
Kapittel 11.1: KRLE: Faget i utdanningen	19
Kapittel 11.2: KRLE 1: Læringsutbytte	21
Kapittel 11.3: KRLE 2: Læringsutbytte	22

Kapittel 2

Filosofi	25
Antikken	25
Filosofiens fremvekst	25
Den greske <i>paideia</i>	28
Sokrates	30
De tre store: Sokrates, Platon og Aristoteles	30
Sokrates' gudstjeneste	32
Fødselshjelperen Sokrates	33
Kampen mot relativismen	35
Det viktigste er sjelen	37
Sokrates' innflytelse	38
Platon	39
Platons idélære	39
Flere nivåer av virkelighet	41
Veien til visdom	43
Et rettferdig menneske	45
En rettferdig stat	48

Aristoteles	50
Platons idélære hentet ned på jorden	50
Et organisk syn på vekst og forandring	53
Ulike former for sjel	54
Den som duger, er lykkelig	56
Stat og samfunn	57
Slutninger på bakgrunn av erfaring	58
Først gjøre, så forstå	61
Den gylne middelvei	62
Arven fra Hellas	63
Middelalderen	64
Et religiøst verdensbilde	64
Sjelen er overordnet kroppen	65
Tro og viten	66
Guds eksistens og det ondes problem	69
På vei mot moderne tid	71
Mennesket som Gud og det godes problem	71
Å dannes inn i en tro eller et livssyn	72
Å undersøke troens grunnlag	74
John Locke	75
Erfaringsfilosofi og rasjonalisme	75
Erfaringsfilosofi	77
Å spille på lag med barnet	78
René Descartes	79
Den metodiske tvil	79
Et mekanistisk syn på virkeligheten	80
Immanuel Kant	82
Moralloven i meg og stjernehimmelen over meg	82
Mennesket former verden i sitt bilde	84
Struktur og plikt	85
Georg Wilhelm Friedrich Hegel	86
Dialektikkens spiral	86
Skillet mellom oppdragelse og dannelse	88
Læring gjennom møter med det fremmede	88
Søren Kierkegaard	90
Å ta ansvar for sin egen eksistens	90
Objektive og subjektive sannheter	91
Å vekkes til undring gjennom fortelling	92

Karl Marx	93
Arven etter Hegel	93
Simone Weil	95
Som et tre, med røttene i himmelen	95
Å være et menneske, ikke en person	96
Maktens spill	97
Rettigheter versus rettferdighet	98
Hannah Arendt	99
Å bryte ut fra årsakskjeden	99
Skillet mellom det offentlige og det private	101
Ondskapens banalitet	103

Kapittel 3

Filosofisk samtale	105
Invitasjon til filosofisk samtale	105
Filosofi med barn-bevegelsen	105
Barns og voksnes undring	106
Tenkning som primærferdighet	107
Tenker flere hoder bedre enn ett?	109
Å bruke tid på filosofi	109
Filosofi er kjærlighet til visdom	110
Filosofiske samtaler med elever	111
Hva styrer våre handlinger?	111
Vorter og fullkommenhet	113
Finnes ondskap?	114
Kan barn være lykkelige?	115
Kategoriseringsøvelse	117
Argumenter for kannibalisme	120
Den filosofiske verktøykasse	121
Spørsmål	122
Å stille spørsmål til spørsmål	123
Metodiske spørsmål	124
Svar	131
Begrunnelse	133
Relevans	133
Moteksempler	134
Sette ord på ting	136
Variere aktiviteten	137
Oppstartshendelsen	137

Øvelser og aktiviteter	138
Beslektede samtaleformer	141
Veiledningssamtalen	141
Rådslagningsamtalen	143
Dannelse og danning	144
Oppdragelse og dannelse	144
Filosofisk dannelse	148

Kapittel 4

Etikk	151
Rettighetskultur og pliktkultur	151
Hva er etikk?	152
Metaetikk	154
Normativ etikk	155
Dygdsetikk	156
Konsekvensetikk	156
Pliktetikk	157
Dialogfilosofi og nærhetsetikk	158
Fra tro via fornuft til følelser	158
Representanter for nærhetsetikken	159
<i>Kierkegaard og kjærligheten</i>	161
<i>Bergson og det mystiske</i>	163
<i>Knud Løgstrup</i>	165
<i>Levinas og annetheten</i>	166
<i>Sartre og engasjementet</i>	168
Nærhetsetikk og relativisme	171

Kapittel 5

Filosofiske temaer	172
Rettigheter og rettferdighet	172
Uvitenhetens slør	173
Rettferdighet på indisk	175
Språk og tanke	175
Det skjønne	178
Kunst og kunstsyn i utvikling	178
Å lære å verdsette det skjønne	180
De skjønne kunster	181
Sannhet	182
Korrespondanseteorien	184

Koherensteorien	185
Pragmatisk sannhetsteori	186
Sokrates og sannhet	187
Sannhet og fellesskap	188
For-dommer	189
Korrelasjon og kausalitet	189
Verdien av for-dommer	190
Både tvil og sikkerhet	192
Etterord	195
Litteraturliste	197